

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 448/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen tuotantoeläimillä esiintyvistä sairauksista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jenni Pitko /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 448/2025 vp:

Mitä hallitus tekee vähentääkseen tuotantoeläinten sairauksia ja

mitä hallitus tekee vähentääkseen erityisesti sikojen korkeaa sairastavuutta esimerkiksi keuhkokalvontulehduksen osalta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Lihantarkastus Suomessa on hyvin tarkkaa ja lihantarkastusta suorittavan avustavan henkilökunnan määrä teurastamoissa on suurempi kuin muissa Euroopan maissa. Lihantarkastustiedot eivät ole vertailukelpoisia eri maiden välillä. Vaikka ruhokohtainen tarkastusaika on lyhyt, ovat lihantarkastajat koulutettuja ammattilaisia, ja heistä useilla on vuosikausien kokemus lihantarkastuksesta.

Kaiken kaikkiaan eläimiä ei ole mahdollista kasvattaa ilman, että osa eläimistä sairastaisi elämänsä aikana. Teurastamolle on tuotava vain terveitä eläimiä, mutta kaikkia muutoksia ei ole mahdollista havaita eläimen elinaikana. Tästä syystä osassa eläimiä havaitaan merkkejä taudeista tai muita teurastamossa hylkäyksen aiheuttavia muutoksia. Lihantarkastus tehdään juuri siitä syystä, että kyseiset muutokset saadaan poistettua eikä kuluttajille aiheudu vaaraa. Samalla tehdään havaintoja mm. myös eläinten hyvinvointiin liittyen.

Lihan arvostelu perustuu kokonaiskuvaan, jonka virkaeläinlääkäri saa ennen teurastusta eläimestä toimitettujen tietojen, ante mortem -tarkastuksen yhteydessä tehtyjen havaintojen, post mortem tutkimusten yhteydessä tehtyjen löydösten sekä lihantarkastukseen mahdollisesti liittyvien lisätutkimusten tulosten perusteella. Lihan arvostelun yleisistä periaatteista on säädetty komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2019/627 sekä maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 315/2021 elintarvikevalvonnasta. Näiden lisäksi Ruokavirasto on antanut ohjeet sekä punaisen lihan että siipikarjan lihan arvostelusta sekä toimenpiteistä lihantarkastuksen yhteydessä. Keuhkokalvomutosten seuranta perustuu maa- ja metsätalousministeriön asetukseen sikojen sairastavuuden seurannasta (6/EEO/2012). Lihantarkastushavainnot tehdään lihantarkastuksen yhteydessä, ja tiedot kirjataan teurastamoiden tietojärjestelmiin. Tilastot muodostetaan näiden tietojen perusteella.

Eläinten hyvinvointilain (693/2023) 78 §:n mukaan valvontaviranomaisella on oikeus tehdä tarkastus eläintenpitotiloihin, jos on aihetta epäillä, että eläintä kohdellaan tai pidetään eläinten hyvinvointisäädösten vastaisesti. Tämä koskee myös teurastuksen yhteydessä havaittavia muutoksia, joiden perusteella herää epäily lainsäädännön vastaisesta tilanteesta eläimen lähtötilalla. Lain 86 §:n

mukaan broilereiden sekä sikojen hyvinvointia on arvioitava teurastamolla ja löydösten perusteella tarvittaessa valvontaviranomainen tekee tarkastuksen tuotantotilalle.

Keuhkokalvomuutokset johtuvat useimmiten bakteerien aiheuttamista taudeista, kuten *Actinobacillus pleuropneumoniae* -tartunnasta, jota voi esiintyä myös oireettomana tai hyvin vähäoireisena. Tautia voidaan torjua suunnitelmallisella terveydenhuollolla, johon sisältyy sikalan sisäinen bioturva ja pikkuporsasryhmien sekoittelun välttämistä. Terveydenhuoltoa tehdään Suomessa Eläinten terveys ETT ry:n ylläpitämällä kansallisella Sikava-järjestelmällä, jota rahoittavat Suomen suurimmat teurastamot ja johon kuuluu valtaosa Suomen sikatiloista. Sikavan terveydenhuoltojärjestelmään sisältyy säännökset sikatilojen terveystuokituksista, eläinlääkärin laatima terveydenhuoltosuunnitelma ja säännölliset eläinlääkärin tekemät terveydenhuoltokäynnit. Maa- ja metsätalousministeriö tukee elinkeinon tekemää työtä eläintautien torjunnan ja kotieläintuotannon vastuullisuuden eteen hankeavustuksilla, esimerkkinä VASTUUKI -hanke.

Säännöllisen ja systemaattisen terveydenhuollon ansiosta Suomen eläintautitilanne sikojen osalta on moneen muuhun maahan verrattuna hyvä ja meiltä puuttuu paljon sellaisia tarttuvia tauteja, joita muualla esiintyy runsaasti. Esimerkiksi muualla maailmalla erittäin yleinen PRRS- tauti (porcine reproductive and respiratory syndrome) ei esiinny Suomessa lainkaan ja joitakin muita tauteja, kuten porsasyskää ja aivastustautia, esiintyy erittäin vähän. Suomen sioilla mikrobilääkkeiden käyttö on Euroopan ja maailman matalimpia ja resistenssitilanne erittäin hyvä.

Helsingissä 7.1.2026

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah